

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2268/2023
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободанка Петковић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Растко Немањић - Свети Сава“ из Нове Пазове, коју заступа Општинско правобранилаштво Општине Стара Пазова, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4824/2022 од 26.01.2023. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4824/2022 од 26.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П1 145/21 од 17.06.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.02.2018. године до 15.03.2020. године исплати 77.369,36 динара, са законском затезном каматом од 18.01.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име законске затезне камате на неисплаћене износе трошкова за исхрану у току рада, у периоду од 01.02.2018. године до 15.03.2020. године, исплати 21.069,90 динара, са законском затезном каматом од 18.01.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име регреса за коришћење годишњег одмора, у периоду од 01.02.2018. године до 15.03.2020. године, исплати 56.233,00 динара, са законском затезном каматом од 18.01.2022. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име законске затезне камате на неисплаћене износе регреса за коришћење годишњег одмора, у периоду од 01.02.2018. године до 15.03.2020. године, исплати 14.875,47 динара, са законском затезном каматом од 18.01.2022. године до исплате. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 115.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом шестим изреке, ослобођен је тужилац плаћања трошкова судских такси у овом поступку.

Апелациони суд у у Новом Саду је пресудом Гж1 4824/2022 од 26.01.2023. године, ставом првим изреке, преиначио првостепену пресуду, тако што је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му за период од 01.02.2018. године до 15.03.2020. године исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада 77.369,36 динара са законском затезном каматом од 18.01.2022. године до исплате и обрачунату затезну камату до 17.01.2022. године од 21.069,90 динара, са затезном каматом од 18.01.2022. године до исплате, на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора исплати 56.233,00 динара, са затезном каматом од 18.01.2022. године до исплате и обрачунату затезну камату до 17.01.2022. године у износу од 14.875,47 динара, са затезном каматом од 18.01.2022. године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 115.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 51.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова састава одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док се ревизијом неосновано указује да је почињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 5. наведеног Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код тужене засновао радни однос на одређено време на радном месту ... У спорном периоду од 01.02.2018. године до 15.03.2020. године тужена је тужиоцу исплаћивала плату у висини минималне зараде.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да тужиоцу припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у висини утврђеној сходно параметрима из варијанте 2. налаза и мишљења вештака, имајући у виду тренутно важећи ПКУ у РС и то за делатност путне привреде РС и ПКУ за јавна предузећа у комуналној делатности на територији РС, којима је дефинисано да запосленима припада накнада за исхрану у току рада у висини од 250,00 динара у бруто на дневном нивоу (175,25 динара нето), и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора у висини од 1/12 минималне зараде на месечном нивоу.

Насупрот становишту првостепеног суда, правилно је другостепени суд оценио да тужбени захтев није основан, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017... 6/2020), у одредби члана 187. став 3. прописује да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Одредбом члана 4. став 1. истог закона прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана закона прописује да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 99/20), у одредби члана 20. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом (став 1.), а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, ниже од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описани начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2.).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 2. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у основном образовању.

У конкретном случају, тужилац је запослен у школи, па се на утврђивање и обрачун његове плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи

којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закона о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 12/2009). Дакле, на основу наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиоца садржан било у општем било у посебном акту. То значи да тужиоцу не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту његове плате.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни суд одлучио је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић